

ИГОР РОСОХОВАТСКИ БЕЛИТЕ ЗВЕРОВЕ

Превод от руски: Любомир Стоилов, 1981

chitanka.info

— Предай да пуснат сонда в наша посока. За застраховка — каза Елидар и като погледна бегло към другаря си, се поправи: — За презастраховка. Ние трябва да доогледаме квадрата, за да не се връщаме повече тук.

Той включи електронната сонда, взря се в екрана, контролирайки местонахождението им по картата, и бавно, както предписваше инструкцията, започна да обхожда скалите. Тим, държейки в готовност оръжието, вървеше след него, запазвайки необходимото разстояние.

Кървави езици танцуваха по издатините на скалите, изпълвайки света наоколо със зловещи проблясъци. Сенките бяха съвсем различни от тези на Земята. Те се оцветяваха многократно и ставаха обемни като на холограма. Скалите и далечните хълмове бяха обрасли гъсто с хрусталаци — високи, безлистни, с тънки засукани мустачета, които по здравина не отстъпваха на стоманена жица. Над хрустите се рояха милиарди дребни насекоми — единствените живи същества на планетата. Всички останали, в това число и разумните, бяха унищожени от белите зверове, за които със суеверен ужас разказваха записките, направени със синя и оранжева боя върху материал, приличащ на лента от грубо платно. Участниците в експедицията изразходваха почти два месеца за разчитането на тези записки. Те изучиха езика на аборигените и в същото време разбраха, че това вече е мъртъв език, тъй като народът, говорил на него, вече е престанал да съществува.

Елидар спря и протегна ръка нагоре и вдясно. Тим погледна към тази посока и видя входа на някаква пещера. Върху камъка със синя боя бяха нарисувани кръг и стрела.

Пещерата се оказа просторна и в нея лесно биха могли да се настанят пет души. През тесния процеп в свода проникваха разсеяни лъчи и заставяха влажните камъни да блестят. В дъното на пещерата бяха струпани набързо сковани нарове, а редом с тях имаше счупена маса.

Върху тази саморъчно направена маса Елидар разтвори намерения тук свитък, изпъстрен със сини знаци. Той правеше това така внимателно, сякаш свитъкът всеки момент можеше да се разпадне на прах. Опрял ръце върху издатините в стената, той се наклони над него, взирайки се в знаците, и от старание дори мърдаше устни при разчитането му. След доста време той си спомни за Тим и каза:

— Това е било последното убежище на учен. Той е оставил за нас послание.

— Направо за нас ли? — запитва Тим, надзъртайки зад рамото му.

ПЪРВИ ЗАПИС

„Обкръжихме града си с тройна ограда. Още от самото начало както аз, така и другите учени не вярвахме в приказките за дяволската хитрост на белите зверове. Смятахме ги само за животни. Вземайки под внимание упоритите слухове, допускахме, че те са се приспособили просто добре в средата. Но това не означаваше, че са разумни. Страхувахме се от техните зъби и нокти повече, отколкото от хитростта им.

По това време беше вече установено: белият звяр се хвърля върху жертвите си винаги отзад и впива зъбите си в тила им. Той напада мълчаливо и едва когато достигне целта си, издава къс скрибуцащ писък. Онези, които са чували дори от далечно разстояние този писък, вече никога повече не могат да го забравят. Твърди се, че той е по-ужасен и от най-страшното ръмжене. Хората нощно време им се присънва този писък и тогава те скачат от леглата си и както са разсъблечени, в панически ужас изтичват навън от жилищата си. Те тичат в нощта, без да подбират пътя си и молят за смърт като за избавление. И рано или късно в храстите или в канавките ги очаква бяло гъвкаво тяло с тясна озъбена муцуна.

Кога са се появили на нашата планета белите зверове?

В трудовете на историка Ертауун се натъкнах на записани от него разкази на ловци от племето чафхи. И макар на чафхите да не трябва да се вярва напълно, все пак моето внимание бе привлечено от техните разкази.

Четирима от ловците, намиращи се на различни места по хълмовете край езерото Лани, уж видели как от небесата подобно на мълния се появило нажежено кълбо. То паднало върху блатистия бряг на езерото. Там, където то паднало, израснал стълб от пара и се раздало силно шипене.

Ловците се хвърлили ничком върху земята, закривайки очите си с ръце. Когато шипенето стихнало, двамина от тях се осмелили да се

приближат и да огледат кълбото. Те видели, че върху кълбото се появила пукнатина.

В това време до тях се приближили двамата други ловци. Те изпратили единия от тях да повика вождя.

Но, разбира се, и вождът не можал да обясни появяването на този «небесен подарък». Той наредил кълбото да бъде отнесено на свещената планина.

След няколко дни по време на едно от молитвените шествия на свещената планина ловците видели там бели зверове. Чафхите твърдели, че тогава тези зверове били съвсем мънички — «джобни» зверчета. Жрецьт ги обявил за свещени животни.

Едно от тях жрецьт отнесъл в храма. Той го хранил от ръцете си и зверчето се привързало бързо към него. Бързо се втурвало към него, когато го викал, и разбирало някои думи. Зверчето растяло — превръщайки се в послушен звяр — страж. Дори веднъж то спасило свещените храмови таблички от някакъв грабител.

По него време жрецьт се намирал в градината. Той дочул сърцераздирателен вопъл и побързал да се върне в храма. Грабителят лежал върху пода по лице. Върху гърба му седял белият звяр и се облизвал. От прехапаниа тил на грабителя се стичала тънка струйка кръв.

Според твърденията на жреца от този ден зверът започнал да расте бързо. Скоро той вече достигал до човешки пояс, но си оставал също така послушен, както и по-рано. Неизвестно защо обаче жрецьт се мъчил да не се обръща с гръб към него. Когато усещал погледа на зверя върху тила си, косите му се изправяли.

След известно време намерили жреца в храма мъртъв и с рана в тила.

Зверът изчезнал...

А след още няколко дни на склона на свещената планина белият звяр разкъсал един ловец.

Ето това са, както твърди историкът Ертауун, първите данни за белите зверове.

Реших да проверя неговите твърдения. Като начало беше необходимо да се съберат и систематизират показанията на очевидците за срещи с бели зверове, да се установи тяхната достоверност, а след това те да се сверят и сравнят помежду им.

Но събитията се развиваха твърде бързо и моята работа не можеше да ги настига. Навсякъде започнаха да се появяват бели зверове — по пътищата и в селищата. Те вече нападаха не отделни ловци, а цели групи от хора.

Бях включен в специалната правителствена комисия. Едва успях да се сбогувам с жена си и малолетния си син и заминах за местността, в която бяха регистрирани няколко нападения на бели зверове. Бяхме съпроводжани от стотина войници и няколко водачи — ловци.

Скоро водачите откриха леговище на бели зверове и организираха излавянето им. Можех да се убедя с очите си, че слуховете за неуязвимостта и хитростта на белите зверове са силно преувеличени. Вярно е, че самката се опитваше да подлъже ловците надалеч от леговището, но така постъпват и други животни.

Обаче войникът, който я застреля, след това твърдеше, че погледът на самката не бил на животно, а някак си осмислен. Но нима може да се вярва на войник, на когото баба му е била от племето на чафхите?

Едно от малките на белите зверове можех да отнеса в къщи. За изводите си доложих на събранието на жреците, а те ги оповестиха на народа. Паниката малко поулегна.

О, а ако тогава бих могъл да предвидя бъдещето!“

* * *

— А ако това въобще не са били някакви си зверове? — прошепна Тим, разтваряйки широко прозрачните си като ледени кристалчета очи.

— А какво друго? — Елидар дори не вдигна глава.

— Той твърди, че те са се появили от някакъв космически апарат — несигурно започна Тим. — Освен тях, ако се вярва на показанията, в апарата не е имало никой друг. Това значи, че те сами са управлявали кораба. Съдбоносната грешка би могла да се състои в това, че те са били взети за зверове.

Лицето на Елидар си оставаше неподвижно. Тъмните му почти черни очи напрегнато сезираха в ръкописа. „Колко много прилича на

знаменития си брат — помисли си Тим. — Той е също така блестящ и уверен в себе си и в своята логика...”

Вероятно той не би се изненадал много, ако би могъл да разбере, че в същата минута и Елидар мислеше за брат си. Кой знае защо той си го припомни такъв, какъвто го видя тогава в лабораторията, край термостата — с вдигната като знаме ръка... Той каза: „Вече отдавна съм се отучил да правя грешки, братко. Изводът оттук може да бъде само един.“ И си излезе дори без да погледне към Елизар.

ВТОРИ ЗАПИС

„Бялото зверче нарекох Бедняга. Твърде нещастно изглеждаше то в началото. Бедняга беззвучно се зъбеше и опипваше с розовото си носле стените на своята къща-кутия, сякаш търсейки изход към свободата. Можеше с часове да ближе пръстите ми, стига да ги протегнех в кутията.

Естествено, най-много от всички се зарадва на появяването на бялото зверче в къщи малолетният ми син Гуруу. Още щом го видя, той се развика:

— Аз ще си играя с него!

— То е предназначено за друго — отвърнах аз, вече съжалявайки, че му показах зверчето.

Гуруу веднага пусна в ход изпитаното си средство — многократно повтаряния през сълзи въпрос «защо?»

Както обикновено, жена ми побърза да му помогне и предпазливо запита защо всъщност да не разрешим на синчето да си поиграе с животното. Отстъпих на техните настоявания...

Гуруу с часове си играеше със зверчето, размахваше пред носа му въженце и се заливаше от смях, когато Бедняга неуспешно се опитваше да го улови. Жена ми също се забавляваше. На Куусанда ѝ се харесваше да го гали по копринената му бяла козинка, харесваше ѝ се, че то се държи тихо, почти не издава звуци и само тихичко поскимтява.

Майката на Бедняга беше заместена от нашата любимка с дълъг косъм — сулгипата Маса. Тя го облизваше, позволяваше му да си играе с опашката ѝ и да се храни от нейната чиния.

Две седмици след връщането ми в столицата бях извикан от жреца Талиуу. Неговото продълговато и остро като брадва лице изглеждаше измъчено като след болест.

Вежливо се осведомих за здравето му.

Талиуу мълчаливо наклони глава, благодарейки ми за грижата, и каза:

— Запознах се с твоя отчет. Ние се познаваме отдавна и аз ти имам доверие. Ти сигурен ли си, че белите зверове не са голяма опасност за хората?

— Поне са по-малка опасност за нас, отколкото ние за тях — отвърнах, усмихвайки се аз. — Казаха ни, че вече са изпратени два полка за тяхното изстребване в провинция Еме. Очевидно в мен ще остане единствения им екземпляр и аз ще мога да го продам със сметка на зоологическата градина.

Жрецьт въобще не реагира на шегата ми.

— Освен това ти си писал — продължи той, подръпвайки островърхата си брада, — че слуховете за силата и храбростта на белите зверове са силно преувеличени...

Долових ръмжащи нотки в гласа му и се наострих. «Нима нещо се е случило. Нима има някое ново нападение на белите зверове? А защо на мен не ми е известно за това?» И казах:

— Без особени усилия ние унищожихме едно семейство от осем звяра. Самец, самка и шест малки. Те се държаха като обикновени зверове — без да проявяват някаква особена сила или хитрост...

— Е, добре, тогава чуй. Двата полка, за които ти спомена, са изстребени напълно. Провинция Еме е превърната в пустиня. Унищожени са хората и добитъкът, посевите и градините. Загиват дори горите, защото кората на дърветата е изгризана...

В очите му мрачно засвятка стомана.

Трябваше да се опра с лице на масата, за да не падна. Просто не можех да повярвам в чутото:

— Но сведенията верни ли са?

Жрецьт небрежно вдигна рамене.

— Наказанието ти тепърва те чака. А засега ти известявам, че по мое настояване си включен в групата за разследване. Необходимо е да се изясни как да се борим с белите зверове. Събери всички необходими инструменти и утре сутринта се яви при жреца Сандуу.

Напълно объркан се върнах в къщи. Колкото и да бяха големи страхът и тревогата ми, не можах да не се изненадам, че на прага не ме посрещна нашата Маса.

Повиках на жена си, но не последва никакъв отговор. Огледах всички стаи — нямаше ги нито Куусанда, нито сина ми.

«Очевидно са отишли да се поразходят и са взели със себе си Бедняга и Маса — помислих си аз, — но защо не са дочакали моето завръщане?»

Излязох на улицата и се сблъсках с Куусанда и Гуруу. Жена ми го водеше за ръка, а с другата си ръка той размазваше по лицето си сълзи.

Вдигнах го на ръце и ласкаво запитах:

— Какво се е случило, Гуруу?

Той се притисна към мен и заплака още по-силно. Вместо него отвърна жена ми:

— Изчезнали са Бедняга и Маса. Няма ги още от сутринта. Претърсихме цялата къща и градината, разпитахме дори съседите...

Всички заедно още веднъж претърсихме стаите и килерите...

— Гледай, какво е това? — внезапно извика Куусанда.

Близо до входа върху стената на кухнята се виждаха няколко червени петънца. Вгледах се в тях по-внимателно и се опитах да ги изстържа. Към едно от петънцата бяха прилепнали косъмчета. Дълги и сиви, както на Маса...

Студен пот изби по челото ми. Гледах вцепенен червените петънца.

— Е, какво е това? — подозрително запита Куусанда.

— Капчици боя — смело излъгах аз. — Нали помниш, че преди няколко дни боядисвах?

— Не си спомням — с разсеяно движение отхвърли Куусанда косите си от челото.

— Изглежда, съм забравил да ти кажа — прегърнах я през рамото аз, подчертавайки с тона и усмивката си, че се занимаваме с незначителни глупости.

Жена ми излезе от кухнята, а аз се отпуснах върху стола и с отсъстващ поглед се взрях върху пръските «боя». Струваше ми се, че нечий тежък поглед се е взрял в тила ми. Оглеждах се, но зад мен нямаше никой.

В края на краищата станах рязко от стола и внезапно видях две червеникави светлинки, впили се в мен от шкафа. Отскочих инстинктивно назад, но веднага се засрамах от страха си. Светлинките се оказаха очите на Бедняга. Той се беше сгушил на шкафа върху куп от книги и поради това не бяхме го забелязали. Но той ни беше наблюдавал отлично. И не беше скочил, не беше се обадил. Защо?

— Ела тук, Бедняга — повиках го аз.

Наложи се да го викам многократно, преди изразът на муцуната му да се промени. Той сякаш дойде на себе си от някаква забрава и ме позна. Някаква пелена се спусна от червеникавите му очи и те загубиха своята плашеща неподвижност. Сега те гледаха както преди предано и ласкаво.

Повиках Куусанда и Гуруу. Щом видях жив и невредим любимеца си, сълзите мигом изсъхнаха върху лицето на сина ми. Свалих Бедняга от шкафа, почесах го зад ухото и той блажено примижа. Но на мен ми се стори, че по белите му мустаци има червени петънца. Дали само така ми се беше сторило?

Не успях да ги разгледам. Гуруу вдигна Бедняга на ръце и го притисна към себе си. Зверчето го лижеше по лицето с тесния си розов език.

Не ми оставаше нищо друго, освен да си внушавам, че нервите ми не са в ред и поради това ми се привиждат всякакви страхотии. Та аз добре знаех, че дори малкото и на най-свирепия кръвожаден хищник, израсло в дома на човек, е безопасно за своите господари: получавайки храна от ръцете им, то става ласкаво и послушно. А сулгипата Маса сигурно ще се намери, както се намери и Бедняга. Сигурно също се крие върху някой шкаф или в килера. Въпреки всичко не можах да се успокоя напълно. Когато Гуруу заяви, че ще вземе в леглото си Бедняга, възразих по най-решителен начин, дори поспорих с Куусанда.

Нашият спор завърши с мирен договор, който гласеше, че макар Бедняга този път да не спи в леглото на Гуруу, ще остане да нощува в спалнята му, върху килимчето в ъгъла — там, където преди спеше Маса.

Направо не можах да заспя. Струваше ми се, че чувам зловещи шумове и че космати сенки падат върху стената. Непрекъснато вдигах глава и се ослушвах. Всичко беше спокойно. Но щом отпуснех глава върху възглавницата, шумовете се разнасяха отново. На няколко пъти надзърнах и в спалнята на сина си. Колкото и тихо да стъпвах, щом влезех, и Бедняга неизменно вдигаше глава.

В края на краищата го пренесох заедно с килимчето пред вратата на спалнята и плътно я затворих. Едва тогава се успокоих и можах да заспя.

Вече на разсъмване ми се стори, че чувам вика на жена си. Но сънят ми беше толкова тежък и упойващ, че не можах веднага да съобразя откъде идва той. «Може би ми се е присънило?» — помислих си аз.

Беше тихо. Толкова тихо, колкото и би трябвало да бъде в един мирно заспал дом. Но ето че долових някакво скърцане на врата. Той се разнесе от посоката на спалнята, където беше Куусанда.

— Куусанда — тихо я повиках.

Отговор не последва, но скърцането се повтори.

— Ти ли си Куусанда? — запитах малко по-силно.

Отново никой не ми отговори, макар вратата да продължаваше да скърца.

Станах и както бях по нощни дрехи, мъчейки се да вървя тихо, се насочих към спалнята на жена си.

Още в коридора почувствувах леко течение и разбрах защо скърца вратата. Тя беше отворена. Минах край нея и се убедих, че Куусанда я няма в спалнята ѝ.

С треперещи ръце едва успях да запаля светилника. По пода и стените, край мен и над мен затанцува хоровод от сенки. Огледах се. Всички вещи бяха на мястото си. Може би жена ми беше отишла при сина?

Бързешком се хвърлих към детската стая. Светилникът подскачаше в ръцете ми. Пламъците на сенките се устремиха също натам, изпреварвайки ме и играейки по стените на коридора в див танц. Пред самата врата на детската стая се спрях и олюлях. Изпод вратата излизаше тъмно ручейче...

Дълго не можах да промълвя нито дума, не можех да извикам и позова Куусанда. Търсех я, преминавайки от помещение в помещение, мъчейки се да не мисля за това, което бях видял в детската стая.

Жена ми я нямаше никъде. Нямаше го и Бедняга.

Отново ме овладя тревожно чувство. Дори моята мъка не можа да заглуши тази тревога. Струваше ми се, че непрекъснато някой се вира в тила ми.

Разсъмна. Сенките на дърветата в двора станаха по-къси и се стесниха. По навик хвърлих поглед към часовника. Съвсем не можех обаче да съобразя какво показват стрелките. Най-сетне до съзнанието ми стигна, че приближава времето, в което трябва да се явя при жреца

Сандуу. Трябваше някак си да му съобщя за случилото се и да помоля за отсрочка. Може би в състава на експедицията ще включат други учени вместо мен... Ще им предам моите записки и инструменти. Ето ги, те всички се събрани в един походен сандък...

Машинално, без да разбирам какво правя, отворих сандъка. Заблестяха анатомичните инструменти. Стори ми се, че върху полираната повърхност на лопатката-секира за отделяне на хрущялите играят червени петна. Потърках ги с парцалче, но те не изчезваха. Изведнъж разбрах що за петна са това. Лопатката беше обърната така, че като огледало отразяваше част от стаята, зад гърба ми. Червените петна се оказаха отражение на чифт очи, налети с яростни възделения и следящи всяко мое движение.

Обърнах се и замахнах с лопатката. Бедняга скочи от масата и с няколко скока се измъкна в съседната стая. Успях да забележа, че за изминалата нощ той е пораснал значително.

Колената ми трепереха и чувствавах на гърба си мократа риза... Сложих резето на вратата и изтощен се отпуснах върху стола. Трябваше да взема някакво решение... Но просто не бях в състояние да мисля за нещо. Цялата ми воля беше съсредоточена върху усилието да прогоня ужасното видение и да не закрепця от мъка...

Чу се щракване и скърцане на врата. В стаята се плъзна бяло гъвкаво тяло, но аз успях да сваля оръжието, висящо върху стената.

Всичко се решаваше за част от секундата. Дали той ще успее да скочи, преди да съм заредил?

— Бедняга! — извиках аз. — Бедняга!

За миг той спря и това беше достатъчно, за да мога от разстояние три крачки да изпразня в главата му целия заряд.

Главата му се пръсна като презрял плод и изпръска цялата стая.

Изправих се над трупа му. Не изпитвах нито съжаление, нито страх. Бях само объркан. Струваше ми се, че Бедняга е израснал през нощта едва ли не един и половина пъти. Започнах да измервам тялото му и през цялото време си мислех как ли е успял да вдигне резето на вратата? Нито едно известно ми животно не беше способно на такова нещо...

... Жрецът Сандуу се съгласи да отложи потеглянето на експедицията с един ден и ми даде отряд войници, за да търся Куусанда. Обиколихме всички места, където тя би могла да отиде в

своето състояние: при моите и нейните роднини и при всички познати. Разпитахме стотици хора от нашия квартал.

Една старица сподели, че я видяла някаква жена, бягаща към гората. Тя била с халат, който имал същия цвят като халата на Куусанда. Старицата твърдеше, че тичащата жена затискала с ръце главата си.

— Запушваше си ушите? Ето по този ли начин? — запитах аз.

— Сякаш така — потвърди старицата. — Но аз не можах както трябва да я разгледам.

Прочесахме гората. Край езерото войниците откриха останките на Куусанда. Тялото ѝ беше почти изядено. Върху меката почва наоколо се виждаха следите на бял хищник...“

ТРЕТИ ЗАПИС

„Заедно с жреца Сандуу и голям отряд подобрани воини достигнах границата на провинцията Еме. Разположихме се в малко селище.

Още по пътя към него бежанците ни разказваха за нападенията на бели зверове, за техния ужасяващ и умопобъркващ писък. Сега вече не отминавах разказите за поразителната хитрост на белите зверове, помнейки как Бедняга беше успял да отключи вратата. Очевидно той в началото я е притискал навътре и когато е прилепнала към касата, е натиснал силно и в същото време с ноктите на лапите си е закачил през цепката резето.

От местните жители научихме, че в гората обитава глутница от бели хищници. Свлечената кора и изглозганите клонки потвърждаваха тези сведения. Жрецьт Сандуу ми нареди да организирам заедно с офицерите хайка.

Ние набелязахме план за действие, разделихме войниците на гончии и стрелци и поставихме начело на всяка десетка опитни ловци. Воят на тръбите, ударите на барабаните и изстрелите изпълниха гората. Сред гъстака — войниците виждаха това — се мяркаха гъвкави бели тела. Но когато гончиите и стрелците свиха пръстена, в него не се оказа нито един бял хищник — нито жив, нито мъртъв.

Отново прочесавме гората и... не можахме да открием шест от войниците. Още трима от тях загубиха разсъдъка си. Бяха чули фаталния писък и сега се мятаха сред своите другари, стискайки главите си, запушвайки уши и сеейки паника.

Подбрах няколко опитни ловци и им наредих да поставят подготвените предварително капани. Освен това войниците изкопаха доста ловни ями, от дъното на които стърчаха остри колове.

Край всяка яма и капан поставихме постове с разчет всеки войник да може да вижда най-малко двама други.

Но и тези мерки не помогнаха. На другата сутрин примките останаха празни, а двамина от останените на пост изчезнаха.

Като използваха своите пълномощия, жрецът и офицерите мобилизираха за лов цялото мъжко население на провинцията. Отрядите заеха предварително набелязаните позиции и започнаха бавно да се придвижват един срещу друг. Беше наредено да се унищожат гъстите храсти и всичко, което би могло да скрие хищниците, без да се жали нито гората, нито посевите. Успяхме да убием десетки бели зверове като при това загубихме почти същото количество хора.

Често си спомнях моето бедно детенце Гуруу, Куусанда и двубоя с Бедняга и силно стисках зъби, за да не закрещя. Заклевах се да намеря начин за изстребването на белите зверове. А за целта беше необходимо да се изучат техните навици и особености, да се проникне в тайната на тяхното появяване...

Суеверният страх и паниката бързо разлагаха редовете на опълченците. Зачестиха случаите на дезертъорство. Но гвардейците още се държаха. С помощта на войници и егери успяхме да унищожим няколко леговица на бели хищници. Можях да установя, че те се размножават с наистина мълниеносна бързина. Самката е способна да ражда всеки три седмици от седем до девет малки. Още след няколко дни те могат да достигнат размерите на зряло животно и да започнат да ловуват самостоятелно.

Но тук се натъкнах на едно необяснимо засега явление. Всички малки се раждаха микроскопични — не по-големи от малките на една сулгипа. Но ако едни още след пет дни достигаха ръста и теглото на възрастните, то други след същия срок почти не наддаваха нито на тегло, нито на ръст. По същия начин и Бедняга в началото растеше така бавно...

От какво зависеше бързината на развитието на белите хищници?

Ако бих могъл да отговоря на този въпрос, то вероятно бих могъл да намеря и действени методи за борба..."

ЧЕТВЪРТИ ЗАПИС

„Участниците в нашия отряд се стопиха до една десета част от първоначалния си брой. Стотици войници бяха разкъсани от белите зверове. Селищата в провинцията Тупа се обезлюдиха, бяха цели семейства, грабвайки от къщите всичко, което можеха да отнесат. Но съвсем не на всички се удаваше да отидат далеч. Ако не белите хищници, то болестите и гладът ги убиваха по пътя.

Жрецът Сандуу ме караше да бързам:

— Още един ден и ние няма да успеем да се оттеглим.

Отвърщах му, че ако не завърша опитите си и не намеря средство за борба, белите зверове ще ни настигнат и в столицата. Донесохме в селището четири новородени малки и ги поставихме в кошара, обградена от всички страни с преплетени клонки от бодливия храст Пиха — единственото растение, което белите зверове не ядяха. Както успях да изясня, те се мъчеха дори да не се приближават до него. Всяко от малките се намираще в собствен заграден участък. Едно от тях хранех с дървесна кора и листа, при друго към растителната храна прибавях месо, на третото давах само месо, а в кошарата на четвъртото, което също хранех с месо, пуснах освен това и една здрава сулгипа.

Още в първия ден то се опита да я нападне, но не можа да се справи с нея. През нощта я нападна още два пъти, като неизменно се промъкваше зад гърба ѝ, но и двата пъти сулгипата успя да отскочи. Тя се мяташе в кошарата, мъчейки се да се измъкне от нея и да избяга от своя страшен съсед, който беше едва ли не три пъти по-дребен от нея, така че би могла да го свали само с един удар на лапата си. До сутринта сулгипата беше доста обезсилена и изгладняла. Очевидно и бялото зверче беше уморено. То лежеше в ъгъла и изглеждаше, че спи. Внимателно поглеждайки към него, сулгипата се примъкна към хранилката. Тя се бавеше, но миризмата на храната я дразнеше и караше да забравя за опасността. Пъхаше глава в хранилката и мигом я изваждаше, поглеждайки към съседа си. Той лежеше неподвижно.

Но веднага щом сулгипата се отвлече за няколко секунди по-дълго с храната и върху нея се метна бяла мълния. Зверчето скочи точно върху тила ѝ, а борбата завърши за миг.

На втория ден пуснахме при него още две сулгипи. С тях то се справи много по-бързо и доловимо порасна в ръст и тегло. Сега вече беше доста по-голямо и от най-едрата сулгипа и аз наредих да пуснат при него в кошарата един уйзар — най-едрия познат ми хищник. Надявах се да видя схватката между тях. За моя изненада обаче свирепият уйзар, който в гората не се страхуваше от никого, тук се напъха в ъгъла, настръхна и заръмжа, без да спуска очи от белия хищник. Той дори и не помисляше за нападение.

Така продължи няколко часа. Уйзарът очевидно силно изгладня. Започна да поглежда към хранилката, — където имаше месо, и удряше с опашка по краката си. В гърлото му клокочеше ръмжене.

Белият хищник приложи същата тактика, каквата и при първата сулгипа. Легна в другия край на кошарата и се държеше така, сякаш не обръща никакво внимание на съседа си.

Уйзарът все по-често и по-често поглеждаше към месото. Започна да обикаля по своя участък от кошарата, приближавайки се постепенно към хранилката. Най-сетне я достигна и заръмжа страшно, гледайки със злоба съседа си. Бързо наведе глава и откъсна със зъби парче месо. Не успя да повтори. Над него се разпери в скок бялото тяло...

Разнесе се къс скърцащ писък — за първи път от времето на моите наблюдения. Нападайки сулгипите, хищникът не издаваше писък. Може би тогава е бил още малък и писъкът да се появява при белите хищници едва с настъпването на зрелостта им. Оставаше ми само да гадая...

Предвидливо бях наредил дежурните войници да запушват ушите си. Но самият аз не можех да си позволя подобна предпазливост. Бях длъжен да чуя този писък.

Той наистина смразяваше кръвта. В него имаше и злоба, и алчност. И то каква алчност?! Безгранична, безкрайна алчност, правеща хищното същество безразлично към всичко останало и готово да направи всичко на този свят, само и само да задоволи своето желание; алчност, оправдаваща всяка жестокост, водеща през всякакви опасности и само смъртта би могла да го спре.

И така, ето къде се криеше един от източниците на силата и могъществото на белите зверове! Издаваните от тях звуци по някакъв особен начин въздействаха върху нервната система на жертвите и ги заставяха да треперят още много преди острите зъби да потънат в тила им. Как да се борим с това въздействие? Да ходим непрекъснато със запушени уши? Уйзарът вече беше мъртъв, а белият звяр продължаваше да се впива в трупа му, стискайки зъби и притворил очи от удоволствие. Разглеждах го оценяващо. Само за малко повече от денонощие той се беше превърнал от малък в огромен звяр. Само потънките му лапи го отличаваха от напълно развит екземпляр.

За същото това време контролните животни, в това число и онова, което хранехме с месо, но не му позволявахме да ловува, растяха твърде бавно или поне не по-бързо от малките на сулгипата или уйзара.

Можеше да се смята за установено, че белият хищник увеличава размерите си не постепенно, а скокообразно, на етапи, и тези етапи са свързани не просто с получаването на храна, а с определена храна и с определени начини на нейното получаване.

Защо за хищника най-лакома част е тилът на жертвата? Възможно е именно там да се намира вещество, способстващо чрез определени жлези за ускоряването на ръста и получаването на допълнителна енергия?

Оставаше да се осъществят заключителните опити — да се нахрани едно от контролните животни с тила на току-що убито животно и да се види как това ще му се отрази. А ако моето предположение се потвърди и то рязко наддаде на ръст, да се организират нови опити, с оглед да се определи какво именно вещество, съдържащо се в тилвата част, стимулира развитието на белия хищник. Вече се досещах що за вещество е това. Но дали ще ми стигнат времето и силите, за да потвърдя тази си догадка?...“

ПЕТИ ЗАПИС

„Белите зверове разориха запасите от продукти, дори и онези, които бяха скрити в дълбоки подземия. Как те проникват там, си остава загадка. Никой още не се е осмелил да я разгадае, тъй като онзи, който се спускаше през подземията в складовете, вече не се връщаше.

Загиват и дърветата с изглозгана кора и горите бързо изчезваха. За ловни експедиции срещу белите зверове вече и не може да се мисли. В последната експедиция участваха 800 опълченци, а успеха да оцелеят само 5. Те разказваха как срещу тях настъпвали бели вълни с горящи от алчност и злоба кръвясали очи. Те убивали десетки хищници, но на тяхно място се появявали стотици, убивали стотици и се появявали хиляди. Неизчислимите бели глутници унищожавали горите, посевите, убитите си роднини, живите и мъртвите ловци.

За броени часове нашето укрепление остана едно от последните в провинцията. Войниците роптаеха и настояваха да се изтеглим оттук. Налагаше се да прилагаме най-жестоки мерки, за да ги задържим да не дезертират.

... Вече бяхме нахранили с част от тила на друг едно от малките. Беше ми необходимо най-малко още едно денонощие, за да се убедя окончателно в своите предположения.

Нашите подопитни обаче също не спяха. Изглеждаше така, сякаш те също експериментират с нас. Например хищникът, който унищожи уйзара, преструвайки се, че е мъртъв, успя да хване за полата на шинела поставения до него войник и прехапа тила му. Той обаче не можа да изяде своята жертва, защото другият войник го застреля.

Скоро можах да се убедя, че моите хипотези се потвърждават напълно. Побързах да съобщя резултатите на жреца Сандуу. Той ме погледна от долу на горе с големите си и ясни очи. Между веждите му се бяха събрали дребни бръчици, сякаш се готви да кихне:

— Значи ти най-сетне се убеди?

— Да, в тила на жертвите, в малкия мозък се намира веществото, което регулира тяхното развитие. Оказва се, че то също така за белите

зверове е и най-голямо лакомство. Въздействува им като силен стимулатор и способствува за невероятно бързото им развитие.

— И ти можеш най-сетне да ни посъветваш как трябва да се борим с тях?

Нито лицето, нито очите му ме измамиха. Разбрах добре скрития смисъл на това «най-сетне». Но не се изплаших. Нямах какво да губя освен живота си, а него вече не го ценях. И отвърнах откровено:

— Засега не.

Той ме прободеше с бързия си поглед:

— Значи знанията, които натрупахте тук, са безполезни?

— Безполезни знания няма. Рано или късно те ще дадат плодове.

— При «късно» от това вече няма да има кой да се интересува, или може би ти си решил да оставиш сведения за белите хищници на техните потомци?

Белите хищници се появиха на глутници в околностите на столицата. Натискът им не можеше да бъде задържан нито с мощта на оръжията, нито с дълбоките ровове, нито с отровните късове храна, които разхвърляхме навсякъде. Те загиват с хиляди, но се раждат нови стотици хиляди. Нападат както самотни пътници, така и големи отряди от въоръжени войници. Завладяват с пристъп селища и градове. Малките им, още преди да са пораснали достатъчно, се промъкват в креватчетата на бебетата и ги изяждат, започвайки винаги от тила — точно така, както едно от тях разкъса и моя син Гуруу. Дойде и денят, в който видях през прозореца на сградата как глутница бели зверове нападна на централния площад верига от войници. Войниците стреляха непрекъснато, едва успявайки да зареждат. Десетки бели хищници падаха мъртви. В същия миг задните скачаха напред и през труповете на загиналите си събратя се хвърляха върху войниците. Скоро всичко свърши. Белите зверове дояждаха труповете...

След завръщането на нашата експедиция Събранието на жреците ме лиши от званието учен мъдрец. Какво значение има това сега? Единствената ми грижа е да си доставям опияняваща билка, която ми помага да заглушавам писъка, звучащ в паметта ми...

И още едно желание, както преди ме гложди. За да го задоволя, с радост изразходвам остатъците на омръзналия ми живот. Опитвам се да се добера до езерото Лани, където ловци бяха забелязали за първи

път белите зверове след тяхното «падане от небето». Може би ще ми се удаде да разкрия тайната им.

По пътя направих едно наблюдение: веднага щом белите хищници унищожат растителността на някой участък, той бързо обраства с храсталаци лиха. И от този момент тези ужасни същества престават да се мяркат там...“

* * *

— Удивителният човек! — възкликна Тим, когато завърши четенето на записките. — Би било чудесно, ако всеки учен е толкова фанатичен...

— Жалко, че не е успял все пак да стигне до езерото Лани — каза Елидар.

Душен димен мрак окръжаваше пещерата. Пред входа се кълбеше лепкава омара, поръбена със сребристи блясъци — това беше резултат от дейността на апарата-„страж“, създаващ енергетична бариера.

— Трябва да достигнем езерото — промълви Елидар, разглеждайки картата, приложена към записките.

— Да завършим неговия път? — полувъпросително произнесе Тим, опрял лакти върху каменната издатина.

— Казваш „да завършим“, а сигурно си мислиш: „Кому е нужно?“ За да спасим неговия народ, неговата цивилизация? Та нали вече няма никой жив за спасяване...

Като включиха раниците-гравитри, те полетяха ниско над пътя. Ето пред тях се показва тъмната шапка на хълм, обрасъл с храсталаци и дървета. А щом отминаха хълма, на един от ръкавите на реката се показва някакъв град. Блестяха разноцветните покриви на сградите, стоманено блестеше водоемът в центъра на кръгъл площад. От него започваха прави улици, напомнящи лъчи на звезда.

Космическите разузнавачи разглеждаха дълго града с биноклите си. Просто не им се вярваше, че той е мъртъв. Сякаш всеки момент някой щеше да се появи на тези улици, някой ще надзърне през прозореца, ще отвори вратата на къщата. Градът обаче беше

безнадежно пуст и сградите приличаха на пчелни пити, от които медът е изсмукан и пчелите са прогонени.

Те прелетяха над реката и направиха няколко кръга над града. Не забелязаха нищо подозрително и решиха да се спуснат на площада. След като го разгледаха, те излязоха на дълга и права улица.

Стъпките им отекваха по плочите. Разузнавачите се стараеха да се придържат към средата на улицата, по-далеч от сградите. Взираха се в отворените и полуотворените врати, но дълго не се решаваха да влязат през някоя от тях. Минаха край някакви работилници. Тим очакваше, че ето, във всеки миг към звука на стъпките им ще се присъедини някакъв нов звук. Та нима е възможно през цялото време да е така неестествено тихо! Той започва да се вглежда в празните прозорци: дали там поне няма да се появи нечие лице?

Елидар спря пред една къща със съборена врата и счупен прозорец. Той стоеше леко наклонен напред и лицето му изразяваше мъчителен размисъл.

— Да влезем ли? — запита той и без да чака отговора на спътника си, добави. — Хайде да влезем.

Тим последва другаря си, поставяйки бързешком лазерния си пистолет в бойна готовност.

Озоваваха се в тъмен и дълъг коридор. Отворените врати на стаите светеха като три бойници.

— Почакай тук — каза Елидар и влезе през най-близката врата.

След малко оттам се дочу гласът му:

— Влез.

Тим поотпусна пръстите си, стискащи дръжката на пистолета.

Стаята очевидно беше използвана за гостна. Кръгла маса, бюфети в нишите, кресла с високи облегалки. Дебел слой прах застилаше мебелите и пода. Всички предмети стояха по местата си, няма нищо съборено или счупено, нямаше никакви следи от борба.

Огледаха и другата стая, която се оказа спалня. Напреко върху широкия креват лежеше скелет. Позата му говореше за внезапна смърт. Шийните му прешлени бяха счупени.

В третото помещение, което се оказа детска стая, те откриха два скелета: на възрастен и на дете. Скелетът на възрастния се намираще до вратата, а скелетът на детето — в ъгъла. И на двата скелета шийните прешлени също бяха счупени.

Тим си спомни необичайно ясно редовете от написаното. Видя цялата сцена на загиването на хората, сякаш чу техните викове... Гърлото му веднага пресъхна и му се прииска да се измъкне колкото може по-бързо навън.

Но Елидар не мислеше да си тръгва. Той приседна на детското столче, което жално изскърца под тежестта му. Звукът беше неприятен и за двамата. Това сякаш беше стон на мъртвия дом.

Елидар стоеше в неудобна поза, сгънал се на две и облегнал глава на коленете си и притворил очи. Дългите бели тела, оживели в паметта му, се хвърляха в скок. Впиваше се в ушите му и пробиваше главата му ужасяващият писък...

След като излязоха отново на улицата, те включиха пак гравитрите и се понесоха в прозрачния въздух, който не носеше никакви следи от замърсяване или някаква дейност на загиналата цивилизация. Под краката им прелитаха долини, плътно обрасли с храсталаци.

— Белите хищници са изяли хората и дърветата, тях на свой ред са ги изяли храсталаците — пошегува се Тим.

Елидар рязко извърна към него глава, сякаш си спомни нещо:

— В записките е казано, че те се боят от храстите лиха. Очевидно за тях е отровна дори миризмата им, летливите масла, които те изпускат. Замисли се над парадокса, който е станал тук. С развитието на цивилизацията им хората са унищожавали ненужните им храсталаци, завоювайки място за обработваеми площи, но когато белите зверове унищожили хората, храстите се размножили и на свой ред унищожили белите хищници.

— В такъв случай ние скоро трябва да открием техните останки — направи извод Тим. — Започват блата, а храстите лиха, както видяхме с теб, растат навсякъде, освен на блатиста почва.

Под тях прелитаха ливади и вериги от хълмове... След това хълмовете свършиха и заблестя наниз от езера. Ако се съди по описанията и картата, те бяха вече близо до целта.

Елидар се спусна стремглаво надолу. Тим го последва.

— Гледай! — възкликна Елидар, протягайки ръка. — Ето какво е трябвало да види авторът на записките, за да намери оръжие срещу белите зверове!

Бреговете на голямото кръгло езеро бяха осеяни със скелети. Пейзажът изглеждаше така, сякаш представлява скулптурна композиция, направена в ателието на някакъв маниак: по брега имаше стотици хиляди скелети, застинали в една и съща поза. Всички те бяха насочени към езерото, в предсмъртен опит да направят последен скок към него.

— Те са се връщали да умрат тук, откъдето са дошли — с внезапно пресипнал глас каза Елидар. Той посочи към далечината, където се издигаше конусът на загаснал вулкан: — Ето това сигурно е и Свещената планина.

Те се спуснаха на самия връх на конуса и близо до кратера се натъкнаха на подаващи се от почвата метални отломки. По конфигурацията им не беше трудно да се определи, че някога те са били част от сферично тяло. Елидар извади ножа си и внимателно започна да ги откопава и почиства от облепилата ги почва. Лицето му ставаше все по-мрачно и затворено. Той си спомни за устните на брат си Артур. Те се бяха разтеглили в две тесни ивички и капризните бръчици около тях се бяха изгладили. „Прощавах ти много неща, когато ти ми пречеше — беше казал Артур. — Мислиш ли, че не разбирах защо постъпваш така? Да, ти просто ми завиждаше. Цял живот, още от нашето детство. Сякаш аз съм виновен, че съм се родил по-талантлив от тебе. Но сега ти искаш да попречиш на науката, на която аз служа, а това вече няма да ти позволя.“

Тогава Елидар се беше обърнал, за да не вижда бледото негодуващо лице на брат си и неговите променили се устни, правещи го почти неузнаваем. И така, без да гледа към Артур, той отвърна:

— Аз напускам твоята лаборатория завинаги. Ще променя професията си и ще стана космически разузнавач. Отлитам. Повече няма да имам никакво отношение към твоите необмислени опити. Ясно ли е?

... Тим докосна рамото на Елидар, за да му напомни за себе си. Чак тогава той бавно и с труд промълви:

— Легендата е вярна — върху лицето му доловимо беше легнала синя сянка. — Това наистина са небесни зверове. И знаеш ли от коя планета?

В очите му се появи студен недобър блясък, който не се хареса на Тим. Той надзърна през рамото на другаря си и видя буквите, излети в

метала.

— Дявол да го вземе, нима това е... — Той замлъкна, търсейки подходящи думи.

— Да, точно така, от нашата майка Земята.

Елидар прехапа устни и Тим още веднъж забеляза колко той много прилича на своя знаменит брат. Някога те заедно бяха работили в генетичния център. Елидар беше напуснал центъра след някакво скарване с брат си. Говореше се, че скарването било във връзка с дреболии: Артур бил искал веднага да провери въздействието на космическите лъчи върху някакви биологични обекти. А Елидар смятал, че това е рано да се прави, тъй като могат да се появят непредсказуеми последици...

Гласът на Елидар прозвуча рязко:

— Може да се смята за установено, че на тази планета фактически не са останали бели зверове.

Тим рязко го погледна:

— Значи можем да потеглим обратно?

— Да — отвърна Елидар. — Но първоначално ще предам някои неща до кораба.

Той включи предавателя си. Тим чу думите му и разбра, че на кораба ще се изненадат, но ще изпълнят препоръките му. Елидар предложи незабавно целият екипаж и наличните автомати да започнат да събират семена и сок от храстите лиха.

На Тим му се искаше да запита защо са необходими такива количества сок и семена от лиха, но премълча и започна да помага на Елидар в опаковането и превозването на един скелет на бял хищник до транспортирането му на кораба. Внезапно Тим изпусна лепкавата опаковъчна лента.

— Ама гледай, та челюстите на тези бели хищници са точно като на земните гризачи! Само че увеличени много пъти...

— В това няма нищо изненадващо — мрачно каза Елидар. — Когато те са се намирали в биоспътника, са се наричали бели мишки...

Той преглътна няколко пъти и повтори:

— Да, да, бели лабораторни мишки. Земни генетици отгледаха изключително чиста порода, свръхчувствителна спрямо излъчвания, за да получат идеални индикатори за космическите кораби и орбиталните станции.

— Нима това е бил онзи спътник, който една комета беше отмъкнала? — запита Тим. Би предпочел да не попита, но му беше необходимо да изясни всичко докрай.

— Да. Тя го привлече и отмъкна със себе си като на връв...

Елидар мълчеше, а в ушите му звучаха сякаш казаните вчера думи на Артур: „Тая порода е добра и заради това, че се размножава три пъти по-бързо от всяка друга порода мишки. По време на полета на спътника ще се сменят най-малко четиринадесет поколения, всяко от които ще се намира в космоса три седмици по-малко от предишната. Ние ще успеем да изясним с голяма точност какво означава тази разлика за въздействието на космическите лъчи върху мозъка на животното. Тогава ще мога да ти отговоря на въпроса за психическите изменения у някои космонавти при далечните рейсове...“

Тим видя, че устните на Елидар са пресъхнали и той непрекъснато ги облизва. Мъчейки се поне с нещо да утеши другаря си. Тим каза:

— Пътуването с кометата е могло да предизвика мутации...

— Да, би могло — отрязва Елидар. — Но това не намалява ничия вина. Онзи, който култивира тази „чиста“ порода, беше длъжен да предвиди и такива последствия. А това, че пришълците са се приспособили към местните условия по-добре от самите аборигени, не е никак за изненаждане. Историята на нашата Земя познава немалко примери, когато растения, животни или микроби, пренесени от едно място на друго, са подтискали и погубвали местните Породи... Да не забравя... — Той направи пауза, мислейки напрегнато за нещо си и предъвквайки напрегнато. — „Чистата порода“ би могла да мутира в тази насока и не само в космоса...

— Ти смяташ, че и у нас на Земята...

— Нищо не смятам. Но семена от лиха ние сме длъжни да вземем със себе си...

Публикувано в списание „Наука и техника“, броеве 46,47,48/1981

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.